

A Környezet- és Természetvédő Szervezetek XXIV. Országos Találkozójának állásfoglalása

ERDEINK JÖVŐJÉRŐL

Komárom, 2014. április 26.

A természet védelme, erdeink megőrzése és jövőben kívánatos kezelése érdekében a Környezet és Természetvédő Szervezetek az előző években elfogadott állásfoglalásaikhoz hasonlóan felkérjük az Országgyűlést, a Kormányt, az illetékes hivatalokat, intézményeket és szervezeteket az alábbi szempontok és javaslatok figyelembevételére, illetve a szükséges intézkedések megtételére.

Fenntartva a XXIII. OT állásfoglalásában foglaltakat, jelen állásfoglalásunkban az alábbi témák fontosságát hangsúlyozzuk:

Erdeink természetességének védelme

Az elmúlt évek erdészeti politikájában különösen fontos eredménynek tartjuk az erdők természetességének javítását szolgáló intézkedéseket, különösen a nem-vágásos üzemmódok szélesebb körű alkalmazását. Nem tartjuk elfogadhatónak a törvény hatályának bizonyos szempontok szerinti szűkítését (erdőtervezési körzetek, erdőtípusok szerint). Egyúttal fontosnak tartjuk a folyamatos erdőborítás alkalmazásának gyakorlati problémáival kapcsolatos szakmai tapasztalatok nyilvánosságra hozatalát, és széles körű megvitatását.

Nemzeti parki övezeti rendszer kialakítása

Az erdőgazdálkodással nem érintett erdőterületek kiemelt lehetőséget biztosítanak a nemzeti örökség részét képező természeti értékek megőrzésére és az erdőkkel kapcsolatos kutatás, ismeret-terjesztés számára.

Szükségesnek tartjuk a faanyagtermelésből kivont erdők területének gyarapítását, különös tekintettel a nemzeti parkok természeti övezeteinek kialakítására. Üdvözljük a kormányzat azon törekvését, amely kiemelt célul tűzte ki az övezeti rendszer valamennyi nemzeti parkban való bevezetését. Szorgalmazzuk a közel két évtizede húzódó folyamat mielőbbi befejezését.

A fehér akác ésszerű alkalmazásának szabályozása

A széles körű szakmai egyeztetési folyamat eredményeként kialakított, előremutató jogszabályok jelenleg megfelelő kereteket adnak az őshonos fajokból álló erdők védelméhez, és az idegenhonos fajok alkalmazásának ésszerű korlátaihoz. Tiltakozunk azon törekvések ellen, amelyek a fehér akác korlátlan alkalmazását szorgalmazzák az erdőtelepítésekben, a felújításokban és az erdőtervény hatálya alá nem eső területeken.

Érvényt kell szerezni a természetvédelmi törvény azon rendelkezésének, amely az erdőfelújításokban csak őshonos fajok alkalmazását teszi lehetővé. Nem tartjuk elfogadhatónak, hogy védett és fokozottan védett területeken akác telepítésére kerülhessen sor. Ahol erdészeti vagy természetvédelmi szempontból nem kívánatos az akác fenntartása, ott annak kiváltásához támogatást szükséges biztosítani, különösen Natura 2000 hálózatba tartozó területeken.

A fehér akác és az egyéb intenzíven terjedő idegenhonos fajok spontán terjedésükkel több százezer hektáron veszélyeztetik a Kárpát-medence természeti örökségét, amely jelentős nemzetgazdasági kárt okoz. Szükségesnek tartjuk azon jogszabályok kidolgozását, amelyek biztosítják e folyamat visszaszorítását.

Az elmúlt hónapokban komoly hisztériakeltés zajlott a fehér akác körül. Ez ügyben komoly felelősség terheli azon közszereplőket, közintézmény-vezetőket, szakembereket, akik a tények egyoldalú bemutatásával a szakmai alaptól elrugaskodva félretájékoztatták a közvéleményt. Javasoljuk, hogy a jövőben az idegenhonos fajok alkalmazásának szabályai szakmai keretek között kerüljenek megvitatásra.

Az akác nemzetgazdasági jelentőségére tekintettel az európai uniós szabályokat úgy kell megalkotni, hogy azok a sajátos magyarországi helyzetet figyelembe vegyék, és alapjaiban ne lehetetlenítsék el a fehér akáccal való ésszerű gazdálkodást. 🌿

Az akác, töviről hegyire

Az Erdészeti Lapok áprilisi számában töviről hegyire megtárgyalták az akác előnyeit, hátrányait, vélt, vagy valós veszedelmeit a hozzáértők és a nem hozzáértők egyaránt. Az alapos okfejtésekhez már aligha lehetne valami újat hozzátenni. De egy szempontot talán még érdemes megemlíteni, amiről a tanulmányokban nem esett szó.

Az akácnak a barátait és az ellenzőit egyaránt meglepte, hogy az akácok területe az utóbbi két évtizedben közel kétszáz ezer hektárral gyarapodott. (Vigas lehet, hogy a növekedés nem az őshonos fajok rovására, hanem az új telepítések révén történt.) Ám ennek nemcsak az az egyszerű oka, hogy „szeretjük” az akácát, nemkülönben az akácmézet, hanem ennél „prózaibb” oka is van szerintem. Nevezetesen: immár ez az egyetlen fafajunk, amellyel a magán-erdőbirtokosok erdőtelepítésre vállalkozhatnak, úgyis mondhatjuk, merészkedhetnek. Az akác az egyetlen fafaj, amelyik (még) képes elviselni, kiheverni az immár óhatatlanul bekövetkező vadragást, a rügyek és hajtások letördelését, a zsenge hajtások kérgének lehántását. Fiatalkori gyorsabb növekedése révén – elszenvedve az őz és a szarvas kártételét – 2-5 év után végre kinő a vad szájából, amire az őshonos fafajaink nem képesek. Röviden: az erdőtelepítőknak a nyárasoknak való termőhelyek kivételével nincs más választásuk. Mit tudnék tehát ajánlani az akác ellen oly hevesen ágálóknak? Energiájuk egy részét fordítsák inkább a vadászat terén kialakult immár tarthatatlan helyzet megváltoztatására, ezzel tehetik a legtöbbet a természetszerű erdők érdekében.

Reményfy László
erdőmérnök